

Geneza Praw Dziecka

Istota praw dziecka

Prawa dziecka wynikają z godności i niepowtarzalności dziecka jako jednostki ludzkiej i przysługują każdemu dziecku. Praw nie można dziecku pozbawić. Prawa dziecka dotyczą relacji władza - jednostka, w związku z tym Państwo musi zapewnić dziecku możliwość korzystania z przysługujących mu praw.

Najważniejszym dokumentem określającym prawa dziecka jest [Konwencja o Prawach Dziecka](#), nazywana światową konstytucją praw dziecka.

Konwencja została uchwalona 20 listopada 1989 r przez zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych. Polska ratyfikując Konwencję o Prawach Dziecka w 1991 roku zobowiązała do realizacji postanowień i respektowania praw dziecka w niej zawartych.

Janusz Korczak, ceniony na całym świecie prekursor walki o prawa najmłodszych, powiedział "dziecko nie jest przyszłym człowiekiem tylko człowiekiem", w związku z tym tak samo jak dorosłym dzieciom również przysługują prawa.

Natomiast Jan Jakub Rousseau powiedział coś, co do dzisiaj nie straciło na aktualności "Mniej mówmy o obowiązkach dzieci, a więcej o ich prawach". Także współcześnie można spotkać się z opiniami, że przyznanie dzieciom praw musi prowadzić do utraty autorytetu przez rodziców i wychowawców. Należy jednak pamiętać, że prawa dziecka wywodzą się z praw człowieka, których zasadności nikt nie kwestionuje. Dzieci nie są dojrzałe i nie są w stanie same w pełni o siebie zadbać, dlatego należy im się szczególna opieka i ochrona - także prawna. Wraz z urodzeniem każdy człowiek zyskuje swoje prawa, nie trzeba na nie zasłużyć poprzez spełnianie jakichś wymagań czy wykonywanie obowiązków. Prawa i obowiązki to dwie całkowicie niezależne od siebie rzeczy.

Historia praw dziecka

Historia praw dziecka nie jest zbyt długa, bowiem dopiero na przełomie XVIII i XIX wieku w świadomości ludzi ukształtowało się przekonanie, że dziecko potrzebuje specjalnej opieki i ochrony. W okresie średniowiecza i kilku kolejnych epok hołdowano przekonaniu, że dziecko, będące zaledwie "materiałem" na człowieka, wymaga surowego traktowania i bezwzględnej dyscyplinowania, ponieważ tylko w ten sposób może wyrosnąć na pełnowartościową jednostkę ludzką. Rodziło się wiele dzieci, ale niewiele z nich miało szansę dożyć wieku kilku lat - nie tylko ze względu na trudne warunki sanitarne itp., ale także brak należytej opieki i troski.

Osobą, której tragiczna historia zapoczątkowała w XIX w. działalność międzynarodowego ruchu na rzecz ochrony praw dzieci była 8-letnia dziewczynka, Mary Ellen Wilson z Baltimore, bita regularnie przez matkę. Pomoc uzyskała od osób należących do lokalnego oddziału stowarzyszenia przeciwdziałania okrucieństwu wobec zwierząt. Pod wpływem tamtego wydarzenia od roku 1874 w USA powstało ponad 200 różnych lokalnych stowarzyszeń, których celem była ochrona dzieci przed przemocą. Zaczęto traktować najmłodszych obywateli jak pełnowartościowych ludzi, którzy jako osoby jeszcze niedorosłe potrzebują szczególnego

traktowania, opieki i warunków życia, które mogą zapewnić im możliwość prawidłowego rozwoju. Państwo, samorządy i organizacje społeczne postawiły sobie za cel działanie na rzecz dobra dzieci i przestrzegania ich praw do godziwego życia.

Stopniowo także w innych krajach powstawały organizacje chroniące dzieci i walczące w imię ich praw. Od 1880 r. w Europie powstawały towarzystwa międzynarodowe (kryminologów, sędziów dla nieletnich, opieki nad dziećmi porzuconymi i bezdomnymi), które pracowały nad łagodzeniem prawa karnego dla nieletnich, zakładaniu placówek wychowawczych i opiekuńczych dla dzieci itp.

Po raz pierwszy prawa dziecka zapisano w Deklaracji Genewskiej z 1924, jednak **najważniejszym, kompleksowym dokumentem określającym prawa dziecka jest Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona w 1989 roku przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych**, nazywana często światową konstytucją praw dziecka. Jest to pierwszy międzynarodowy dokument dotyczący dzieci, który uwzględnia ich prawa i wolności osobiste. Do chwili obecnej dokument ratyfikowała rekordowa liczba 192 państw co świadczy o jego uniwersalizmie. Polska ratyfikowała Konwencję w 1991 roku.

Warto tutaj wspomnieć, że to Polska była inicjatorem i pomysłodawcą powstania Konwencji o Prawach Dziecka, toteż ciąży na nas szczególna odpowiedzialność, by w naszym kraju prawa najmłodszych były znane i przestrzegane.

Najważniejsze daty

1924 - Zgromadzenie Ogólne Ligi Narodów przyjęło Deklarację Praw Dziecka (zwaną Genewską)

1946 - Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych powołało organizację UNICEF

1948 - Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych uchwaliło Powszechną Deklarację Praw Człowieka

1950 - powstanie Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (ratyfikowana przez Polskę w 1993 r.)

1959 - Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych proklamowało Deklarację Praw Dziecka, która jest rozszerzeniem Deklaracji Genewskiej

1978 - Polska złożyła propozycję projektu Konwencji o Prawach Dziecka

1989 - Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przyjęło Konwencję o Prawach Dziecka, która weszła w życie w 1990 r., Polska ratyfikowała ją w 1991 r.

1990 - Światowy Szczyt w Sprawie Dzieci w Nowym Jorku

1996 - Europejska Konwencja o Wykonywaniu Praw Dzieci. Weszła w życie w 2000 r., ratyfikowana przez Polskę w 1997 r.

1996 - I Światowy Kongres na rzecz Przeciwdziałania Prostytyucji i Pornografii Dziecięcej

2000 - stworzenie dwóch protokołów fakultatywnych do Konwencji o Prawach Dziecka - dotyczących angażowania dzieci w konflikty zbrojne i handlu dziećmi, dziecięcej prostytyucji i pornografii

2001 - II Światowy Kongres na rzecz Przeciwdziałania Prostytyucji i Pornografii Dziecięcej w Jokohamie